

Rigorózní práce **Mgr. Adély Markové**

na téma

„Výkon práv a povinností rodičů, kteří spolu nežijí“

P o s u d e k o p o n e n t k y

Předložená rigorózní práce má celkem 138 stran. Je celá rozdělena poněkud atypicky do 10 bodů, kde se nerozlišuje mezi tzv. vlastním obsahem na straně jedné a např. přílohami na straně druhé. Vlastní text obnáší osm bodů, včetně úvodu a závěru, další body jsou vesměs dále učleněny náležitým způsobem. Před úvodem je položen obsah a abstrakt.

Sluší konstatovat, že seznam použité literatury je velmi obsáhlý; svůj význam mají i přílohy. Z textu bohužel není patrné, že autorka s uvedenými prameny skutečně náležitě pracovala: podíl citací ve vlastním slova smyslu je menší než podíl odkazů, které v řádné vědecko-teoretické práci mají být uváděny v textu v závorce (nadto mám dojem, že některé poznámky byly do textu vkládány dodatečně, snad aby byl poznámkový aparát bohatší; je totiž často odkazováno na nějaký pramen tam, kde je otázka zcela nepochybná, i bez citace). Navíc autorka v poznámkách cituje celá zákonná ustanovení, „text paragrafu“! Proto nelze o poznámkovém aparátu říct, že je veden pečlivě a lege artis.

Po obvyklém úvodu (kde autorka zcela nepochopitelně mluví o právě vznikajícím tzv. novém občanském zákoníku – práci datuje posledním dnem roku 2011 – jako o předpisu, o němž se již delší dobu mluví!!!! Rovněž je třeba podotknout, že na tomto místě autorka předpokládá, že bude popisovat!!! aktuální otázky; to je ovšem u doktorské práce na pováženou!) následuje kapitola věnovaná

tzv. vymezení základních pojmů. Tato část práce zabírá nejvíce místa. Autorka tu také nepojednává jen o tom, co je v rubrice uvedeno, ale věnuje se i dalším otázkám, např. principům, na nichž je vystavěna Úmluva o právech dítěte, nebo porodu s utajením totožnosti matky, či posléze určování, resp. popírání otcovství. (Co chtěla autorka vyslovit na str. 29 shora?) Nicméně, je třeba se ptát, proč autorka věnuje v práci, jejíž název uvádím výše, tolik zájmu problematikám, které vlastně s oním tématem nesouvisejí. Netvrdím, že nejsou zajímavé, a že o nich doktorandka nepíše zajímavě, ale ... V tomto směru je daleko přesnější úvodní věta tzv. abstraktu, kde autorka správně předmět své práce uvádí! sic! a podobně pak v „Úvodu“ mluví o tématu uvedeném v rubrice práce jako o tématu vedlejším, zatímco za hlavní téma zcela evidentně považuje tzv. rodičovskou zodpovědnost! Nevím pak, proč doktorandka zavčas nezměnila název své práce.

K této kapitole zvláště ještě několik poznámek.

Autorka uvádí celou historii odkládání dětí, a odkazuje přitom na jakousi velmi pofiderní internetovou adresu! Jednu jedinou, když na internetu - když už nic jiného po ruce není???? - je takové množství materiálů! Kdyby doktorandka pracovala korektně, našla by tu především materiály kupř. německé, které již před deseti lety kritizovaly Baby-Klappe, velmi zdůvodněně s plnou historickou zkušeností, kde se také objevuje varování určené jiným státům před takovými zařízeními. Nejen doktorandka, ale ani p. dr. Hess nepochybně dávnou negativní zkušenost našich sousedů nezaznamenali. Říká-li autorka, že právní zakotvení baby-boxů je nutné, měla by svá slova v poznámce doložit návrhem takové úpravy! Přičemž příklad z Evropy by hledala jen stěží! Dále. Proč autorka nevysvětlí, co vedlo zákonodárce k zakotvení hmotněprávního ust. § 76a do procesního kodexu? Jak je možné, že doktorandka pracuje s pojmem „právně volné dítě“, a nejen že jej nevysvětlí, ale ani neodkáže na literaturu, v níž je pojem vysvětlen, přestože nejde o právní pojem, o terminus technicus zákona! Co znamená poznámka č. 37? Práce v seznamu použité literatury schází, je nedohledatelná!!!! To by si uchazečka o doktorský titul vsutku neměla dovolit.

Bod čtvrtý je věnován vztahům mezi rodiči a dětmi, opět bez zvláštního pohledu na případ vztahující se k rubrice. Je s podivem, k jakým závěrům autorka dochází, pokud jde o pojem rodičovská odpovědnost, resp. zodpovědnost (str. 42). Na str. 45 autorka vysloveně chybně uvádí, že pojem řídit jednání dítěte je pojem širší než pojem výchova dítěte. Autorka bohužel tento závěr neopírá o žádný pramen, zřejmě se tedy jedná o vlastní dovození. Kromě dalších nesprávností, které autorce nevytýkám, neboť je nepovažuji za podstatnější, musím připomenout, že když už autorka na str. 47 opět bez citace uvádí povinnost dítěte přispívat na potřeby rodiny, postrádám porovnání s ustanoveními, resp. konstatování jejich nedostatku - jednak o správě majetku dítěte, jednak o vyživovací povinnosti mezi sourozenci.

V části věnované „péči o nezletilé dítě“ neuvádí autorka bohužel to základní, že totiž jde především o péči o osobu dítěte. Namísto toho velmi široce, ale zcela nemístně píše o případu jednotlivce před Ústavním soudem ve věci očkování!

Považuji za nutné vyslovit podiv nad tím, co praví autorka na str. 59 o ust. § 28 obč. zák., resp. jak ho vykládá! To je přece přístup zcela vadný! Rovněž výklad o stavebním spoření nikterak do rigorózní práce nepatří!

Bod pátý se zabývá otázkou výkonu práv a povinností rodičů - manželů. Ve vztahu k názvu bodu následujícího, je označení bodu pátého nesprávné, resp. nesprávná jsou označení obě. Vůbec nejde o to, o co jít mělo, totiž o zkoumání jednak spolužijících rodičů, jednak rodičů žijících odděleně! Namísto toho autorka píše o tom, co je to nesení a co výkon rodičovských práv! Nikoli práv a povinností, nikoli rodičovské zodpovědnosti!?

Na str. 66 shora (konec prvního odstavce) jde patrně o přepsání. Copak práva a povinnosti týkající se určení jména a příjmení jsou jedinými právy vně rodičovské zodpovědnosti? Sluší upozornit - na str. 70, že není relevantní „oddělení“ řízení! Důležitá je nezávislostí řízení péče o nezletilé na řízení o rozvodu. Pokud jde o dovození, že rozhodnutí soudu péče o nezletilé má nabýt právní moci dříve než rozsudek ve věci rozvodu, je nutné konstatovat jeho nesprávnost. Dále je třeba podotknout, že

nezávislé řízení ve věcech péče o nezletilé je jen jedním z kroků na cestě ke zvýšení ochrany nezletilých, kterou novela ZR z r. 98 nastoupila. Pokud na str. 71 shora mluví autorka o nepřesnosti, pak se mýlí, označení je nesprávné, a nesluší se o tom ani diskutovat. Ani autorčino užívání výrazu „tzv.“ v souvislosti s označením subkapitol není správné, je třeba je zcela odmítnout. Do rigorózní práce nepatří. Na str. 72 nahoře autorka zcela zřejmě používá cizí text bez citace.

V bodu šestém zjevně kulhají všechna označení subkapitol, jsou nesystémová, zavádějící.

Str. 66 - výrazy, které autorka používá, jsou přece irelevantní pro existenci skutkové podstaty!

V bodu sedmém se doktorandka věnuje zásahům státu do výkonu rodičovské zodpovědnosti. (Proč se na str. 113 a 114 mluví dvakrát o vyživovací povinnosti?)

v osmém bodu se autorka zabývá mezinárodními(???? - jde o slangové označení) únosy dětí. V tomto bodu autorka, obdobně jako již v textu několikrát, zcela bezdůvodně vykládá podrobně konkrétní právní případ.

V závěru autorka věnuje svou pozornost i tzv. novému občanskému zákoníku. Ve svých dovozeních o některých částech jeho textu se bohužel dost mýlí.

Předložená práce sice není popisná, ale je mnohmluvná, zcela zbytečně má víc než 130 stránek. Autorka vykládá o všem množném, co ji zajímalo a co je dnes aktuální, ale neřeší problém, který si volbou tématu vytkla. Je to dobré čtení na zimní večery, práce je čtivá, podle mého názoru má ale daleko k práci rigorózní. Svá vlastní stanoviska, své vlastní názory autorka také uplatňuje jen sporadicky. Nejednou necituje řádně, odkud ideově pocházejí tvrzení v práci uváděná jako vlastní vědomí. Zdá se, že problematiku zná, ale tento moment není významný, uvážíme-li obsah její práce. Autorka pracuje s judikaturou, ale ani to nelze hodnotit jednoznačně kladně, protože zbytečně vykládá celé právní případy.

Doktorandka podle mého názoru svůj úkol úspěšně nezvládla.

Proto mám za to, že předložená práce nesplňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a práci k přijetí nedoporučuji.

V Praze, 2012-07-08

doc. JUDr. Michaela Hendrychová, CSc.
oponentka